

This Question Paper consists of 30 questions and 8 printed pages.
આ પ્રશ્નપત્રમાં 30 પ્રશ્નો અને 8 છપાયેલાં પાનાં છે.

Roll No.

--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--

રોલ નંબર

Code No. 60/S/A/G
કોડ નં.

Set -

A

BUSINESS STUDIES
(વ્યવસાય અધ્યયન)
(215-G)

Day and Date of Examination
(પરીક્ષાનો વાર અને તારીખ)

Signature of Invigilators
(નિરીક્ષકની સહી)

1. _____
2. _____

General Instructions :

- 1 Candidate must write his/her Roll Number on the first page of the Question Paper.
- 2 Please check the Question Paper to verify that the total pages and the total number of questions contained in the Question Paper are the same as those printed on the top of the first page. Also check to see that the questions are in sequential order.
- 3 For the objective type of questions, you have to choose any **one** of the four alternatives given in the question i.e. (A), (B), (C) or (D) and indicate your correct answer in the Answer-Book given to you.
- 4 All the questions including objective type questions are to be answered within the allotted time and no separate time limit is fixed for answering objective type questions.
- 5 Making any identification mark in the Answer-Book or writing Roll Number anywhere other than the specified places will lead to disqualification of the candidate.
- 6 Write your Question Paper code No. **60/S/A/G-A** on the Answer-Book.
- 7 The Question Paper is bilingual. In case of doubt, the English version should be considered as authentic.

સામાન્ય નિર્દેશ :

- 1 વિદ્યાર્થી તેનો રોલ નંબર પ્રશ્નપત્રના પહેલા પાને લખે.
- 2 પહેલાં પ્રશ્નપત્રને ચકાસી લેવું. પ્રશ્નપત્રમાં આપેલાં કુલ પાનાં અને પ્રશ્નોની સંખ્યા એટલી જ છે જેટલી પ્રથમ પાના ઉપર છે તે જોઈ લેવું અને પ્રશ્નો ક્રમવાર છે કે નહીં તે ચકાસી લેવું.
- 3 બહુવિકલ્પીય પ્રશ્નોના વિકલ્પો ઢા.ત. (A), (B), (C) અને (D) માંથી જે ઉત્તર લખવો હોય તેને આપેલી ઉત્તર પુસ્તિકામાં લખવો.
- 4 બહુવિકલ્પીય પ્રશ્નોની સાથે બધા પ્રશ્નોના ઉત્તર નિર્ધારિત કરેલા સમયમાં આપવા. બહુવિકલ્પીય પ્રશ્નો માટે અલગથી સમય નહીં આપવામાં આવે.
- 5 ઉત્તર પુસ્તિકામાં નિર્દેશ કરેલ સ્થાન સિવાય બીજા કોઈ પણ સ્થાને રોલ નંબર તથા અન્ય ચિહ્ન લખવાથી પરીક્ષાર્થીને અયોગ્ય ઠરાવવામાં આવશે.
- 6 પોતાની ઉત્તર પુસ્તિકા પર પ્રશ્નપત્રની કોડ સંખ્યા **60/S/A/G-A** લખવી.
- 7 પ્રશ્નપત્ર બે ભાષામાં છે. કોઈ પણ શંકા નિર્માણ થાય તો અંગ્રેજી ભાષાંતરને પ્રમાણભૂત ગણવું.

BUSINESS STUDIES

(વ્યવસાય અધ્યયન)

(215-G)

Time : 3 Hours]

સમય : 3 કલાક]

[Maximum Marks : 100

[કુલ ગુણ : 100

- Note :** (1) All questions are **compulsory**.
(2) **Marks** allotted for each question are indicated against it.

- સૂચના :** (1) બધા પ્રશ્નો અનિવાર્ય છે.
(2) પ્રત્યેક પ્રશ્નની સામે અંક આપેલા છે.

- 1 Which form of business organization can be formed with a minimum of ten members having limited liability ? **1**
(A) Partnership Firm (B) Private Ltd. Company
(C) Public Ltd. Company (D) Co-operative Society
કયા પ્રકારના ધંધાકીય એકમમાં ઓછામાં ઓછા દસ સભ્યોની જવાબદારી મર્યાદિત છે ?
(A) ભાગીદારી પેઢી (B) ખાનગી લિ. કંપની
(C) જાહેર લિ. કંપની (D) સહકારી મંડળી
- 2 Which one of the following types of warehouses is used to store imported goods for which import duty is yet to be paid ? **1**
(A) Public warehouses
(B) Government warehouses
(C) Bonded warehouses
(D) Co-operative warehouses
નીચેનામાંથી કયા પ્રકારની વખારમાં આયાતી માલને સાચવવામાં આવે છે કે જેની આયાત જકાત ચૂકવવાની બાકી હોય ?
(A) જાહેર વખાર
(B) સરકારી વખાર
(C) વેરાપાત્ર માલ રાખવાની પ્રમાણિત વખાર
(D) સહકારી વખાર

- 3 Which is not an advantage of Rail transport ? 1
- (A) It is relatively faster than road transport.
 (B) It is suitable for carrying heavy goods in large quantities over long distance.
 (C) It is a flexible mode of transport.
 (D) It is a convenient mode of transport for travelling long distances.
- નીચેના પૈકી કયો રેલવે પરિવહનનો લાભ નથી ?
- (A) તે સડક પરિવહન કરતાં ઝડપી માધ્યમ છે.
 (B) તે ભારે માલને દૂરના સ્થળ સુધી વધુ માત્રામાં પહોંચાડવા મદદરૂપ થાય છે.
 (C) તે નમ્ય (વશાંક્યુક્ત) પરિવહનનું માધ્યમ છે.
 (D) તે લાંબા અંતરની મુસાફરીનું સુવિધાયુક્ત પરિવહન માધ્યમ છે.
- 4 Which of the following mode of transport is most suitable to transport perishable commodities over a short distance ? 1
- (A) Rail Transport (B) Road Transport
 (C) Water Transport (D) Air Transport
- કયા પ્રકારના પરિવહન દ્વારા નાશવંત વસ્તુઓને ટૂંકા માર્ગે લઈ જવાનું યોગ્ય ગણાય છે ?
- (A) રેલવે પરિવહન (B) સડક પરિવહન
 (C) જળ પરિવહન (D) હવાઈ પરિવહન
- 5 Which of the following is NOT an example of Non-store retailing ? 1
- (A) Mail order business (B) Tele-shopping
 (C) Multiple shops (D) Internet shopping
- નીચેના પૈકી કયું નોન-સ્ટોર રીટેલિંગનું ઉદાહરણ નથી ?
- (A) ટપાલ ઓર્ડર વ્યવસાય (B) ટેલી-શોપિંગ
 (C) બહુવિધ દુકાનો (D) ઇન્ટરનેટ શોપિંગ
- 6 'Shoppers' Stop', 'Spencer' and 'Kid's Kemp' are some examples of : 1
- (A) Super Bazar (B) Multiple Shops
 (C) Factory Outlet (D) Departmental Store
- 'શોપર્સ સ્ટોપ', 'સ્પેન્સર' અને 'કિડ્સ કેમ્પ' એ કયા પ્રકારનાં ઉદાહરણ છે ?
- (A) સુપર બજાર (B) બહુવિધ દુકાનો
 (C) ફેક્ટરી આઉટલેટ (D) વિભાગીય સ્ટોર

7 A document which contains the details of the transaction and the amount to be received is known as : 1

- (A) Quotation (B) Invoice
(C) Despatch Note (D) Letter of Advice

દસ્તાવેજ કે જેમાં વ્યવહારની માહિતી હોય અને તેની રકમ મળવાની બાકી હોય તેને શું કહે છે ?

- (A) અવતરણ (B) ભરતિયું
(C) રવાનગી નોંધ (D) માહિતી પત્ર

8 Sachin purchased a new car for ₹ 11 lakh and found its engine being defective. Despite many complaints, the defect was not rectified. Suggest him the appropriate authority to file his complaint under Consumer Protection Act. 1

- (A) District Forum (B) State Commission
(C) National Commission (D) High Court

સચીન નવી મોટરકાર ₹ 11 લાખમાં ખરીદે છે. એન્જિનમાં ખામી હોવાના કારણે તે ઘણી ફરિયાદ કરે છે, પરંતુ તેની સમસ્યાનું સમાધાન આવતું નથી. આવી પરિસ્થિતિમાં તેને ગ્રાહક સુરક્ષા કાયદા હેઠળ કયા સત્તાધિકારી સમક્ષ ફરિયાદ કરવાની સલાહ આપશો ?

- (A) જિલ્લા ફોરમ (B) રાજ્ય કમિશન
(C) રાષ્ટ્રીય કમિશન (D) વડી અદાલત

9 Consumerism is a movement started by : 1

- (A) Government (B) Consumers
(C) Producers (D) Society

ઉપભોક્તાવાદ ચળવળની શરૂઆત કોના દ્વારા કરવામાં આવી ?

- (A) સરકાર (B) ગ્રાહકો
(C) ઉત્પાદકો (D) સમાજ

- 10 Self employment means : 1
- (A) Serving another person for wages or salary
 (B) Completing a technical course
 (C) Engaging in an economic activity and managing it on his own
 (D) Working as an employee
- સ્વરોજગારી એટલે શું ?
- (A) વેતન અથવા પગાર માટે બીજી વ્યક્તિની સેવા કરવી.
 (B) તકનિકી અભ્યાસક્રમ પૂર્ણ કરવા.
 (C) આર્થિક પ્રવૃત્તિઓમાં જોડાવવું અને પોતાની જાતે તેને સંભાળવું.
 (D) કર્મચારી તરીકે કામ કરવું.
- 11 In employment, there are certain terms and conditions. Enumerate them. 3
- રોજગારી ક્ષેત્રે ઘણા નીતિ-નિયમો હોય છે. આવા નીતિ-નિયમો સમજાવો.
- 12 Niranjan is running his business in a traditional way. He wants to switch over to E-commerce. Explain him any three advantages of E-commerce. 3
- નિરંજન તેનો ધંધો પરંપરાગત રીતે ચલાવે છે. તે પોતાના ધંધાને પરંપરાગતથી ઈ-કોમર્સમાં પરિવર્તિત કરવા ઇચ્છે છે. આ સંદર્ભમાં ઈ-કોમર્સના કોઈ પણ ત્રણ ફાયદાઓ જણાવો.
- 13 Give any three differences between banks and money lenders. 3
- બેન્ક અને નાણાં ધીરનાર વચ્ચે તફાવત દર્શાવતા કોઈ ત્રણ મુદ્દાઓ સમજાવો.
- 14 A business person is to employ some sales persons to promote sales. What qualities should these persons possess ? Explain any three such qualities. 3
- ધંધાદારી વ્યક્તિ પોતાના ધંધામાં વેચાણ વૃદ્ધિ અર્થે અમુક વ્યક્તિઓને નીમે છે. આ વ્યક્તિઓમાં કયા પ્રકારના ગુણો હોવા જરૂરી છે ? આમાંના કોઈ પણ ત્રણ ગુણો સમજાવો.
- 15 Briefly explain the role of businessmen and Government to ensure effective consumer protection. 3
- ગ્રાહક સુરક્ષાની અસરકારકતા સુનિશ્ચિત કરવામાં ધંધાદારી વ્યક્તિ અને સરકારની ભૂમિકા સંક્ષિપ્તમાં સમજાવો.

- 16 State any four advantages of 'Joint Stock Companies'. 4
'જોઈન્ટ સ્ટોક કંપની'ના કોઈ પણ ચાર ફાયદા જણાવો.
- 17 A factory owner gets her stock of goods insured, but she hides the fact that the 'Electricity Board' has issued her a 'Warning letter' to get wiring of her factory changed. Later on, the factory catches fire due to short circuit. Can she claim compensation ? Give the name of the principle involved in support of your answer and also explain the principle. 4
ફેક્ટરીના માલિકે પોતાના માલનો વીમા ઉતરાવ્યો પરંતુ તેણે વીમા કંપનીથી છુપાવ્યું છે કે, 'ઇલેક્ટ્રિક બોર્ડ' દ્વારા તેને 'ચેતવણી પત્ર'થી વાઈરિંગ બદલવા ચેતવણી આપવામાં આવી હતી. ત્યારબાદ તેની ફેક્ટરીમાં શોર્ટ-સર્કિટ થાય છે અને આગ લાગે છે. શું તે વીમા કંપની સમક્ષ દાવો કરી શકશે ? આ જવાબના સંદર્ભમાં વીમાનો કયો સિદ્ધાંત લાગુ પડશે તે સિદ્ધાંત પણ સમજાવો.
- 18 Explain granting of (a) Loans and (b) Advances as functions of Commercial Banks. 4
વેપારી બેન્કનાં કાર્યો (a) લોન આપવી (b) ધિરાણ કરવું સમજાવો.
- 19 Explain any four functions of wholesalers. 4
જથ્થાબંધ વેપારનાં કોઈ ચાર કાર્યો જણાવો.
- 20 Explain the following methods of sale : 4
(i) Hire Purchase Basis
(ii) Sale on Approval Basis
વેચાણની નીચેની પદ્ધતિઓ સમજાવો :
(i) ભાડા ખરીદ
(ii) મંજૂરી પર વેચાણ
- 21 Define sole proprietorship. Briefly explain any three characteristics of sole proprietorship. 5
વ્યક્તિગત પેઢી એટલે શું ? તેના કોઈ પણ ત્રણ લક્ષણો ટૂંકમાં સમજાવો.
- 22 Give any two examples of Multinational Companies. State any four advantages of Multinational Companies. 5
બહુરાષ્ટ્રીય કંપનીના બે ઉદાહરણ આપી તેના ચાર લાભ સમજાવો.

- 23 Write the names of types of communication. Explain any two barriers to effective communication. 5
માહિતી સંચારના પ્રકારો જણાવી અસરકારક માહિતી સંચારના ગમે તે બે અવરોધો સમજાવો.
- 24 Non-Government Organizations have undertaken various activities as part of the consumer movement. Mention any five functions performed by them. 5
ઉપભોક્તા ચળવળ માટેની બિનસરકારી ક્ષેત્રોએ વિવિધ પ્રવૃત્તિઓ હાથ ધરી છે. આ પ્રવૃત્તિઓ પૈકી ગમે તે પાંચ પ્રવૃત્તિઓ (કાર્યો) સમજાવો.
- 25 Explain any five possible areas of self-employment. 5
સ્વરોજગાર માટેના ઉપલબ્ધ ગમે તે પાંચ ક્ષેત્રો જણાવો.
- 26 State any four responsibilities of an owner towards business. 6
ધંધાના માલિકની વ્યવસાય પ્રત્યે કોઈ ચાર જવાબદારીઓ વર્ણવો.
- 27 Warehousing is a very important auxiliary to trade. Justify its need by giving any four reasons. 6
વ્યાપારમાં વખાર બહુ ઉપયોગી છે. કોઈ ચાર કારણ આપીને તેની જરૂરિયાતની યથાર્થતા પુરવાર કરો.
- 28 Give any four differences between wholesalers and retailers. 6
જથ્થાબંધ અને છૂટક વેચાણકર્તા વચ્ચે કોઈ ચાર તફાવત આપો.
- 29 State any three rights of consumers as recognized by 'Consumer Protection Act'. 6
'ગ્રાહક સુરક્ષા કાનૂન' દ્વારા આપેલ ગ્રાહકોના કોઈ ત્રણ અધિકારો વર્ણવો.
- 30 Describe any four qualities of a successful entrepreneur. 6
એક સફળ ઉદ્યોગ સાહસિકના કોઈ ચાર ગુણોનું વર્ણન કરો.

